Ren dag – **god dag**

Kom godt i gang

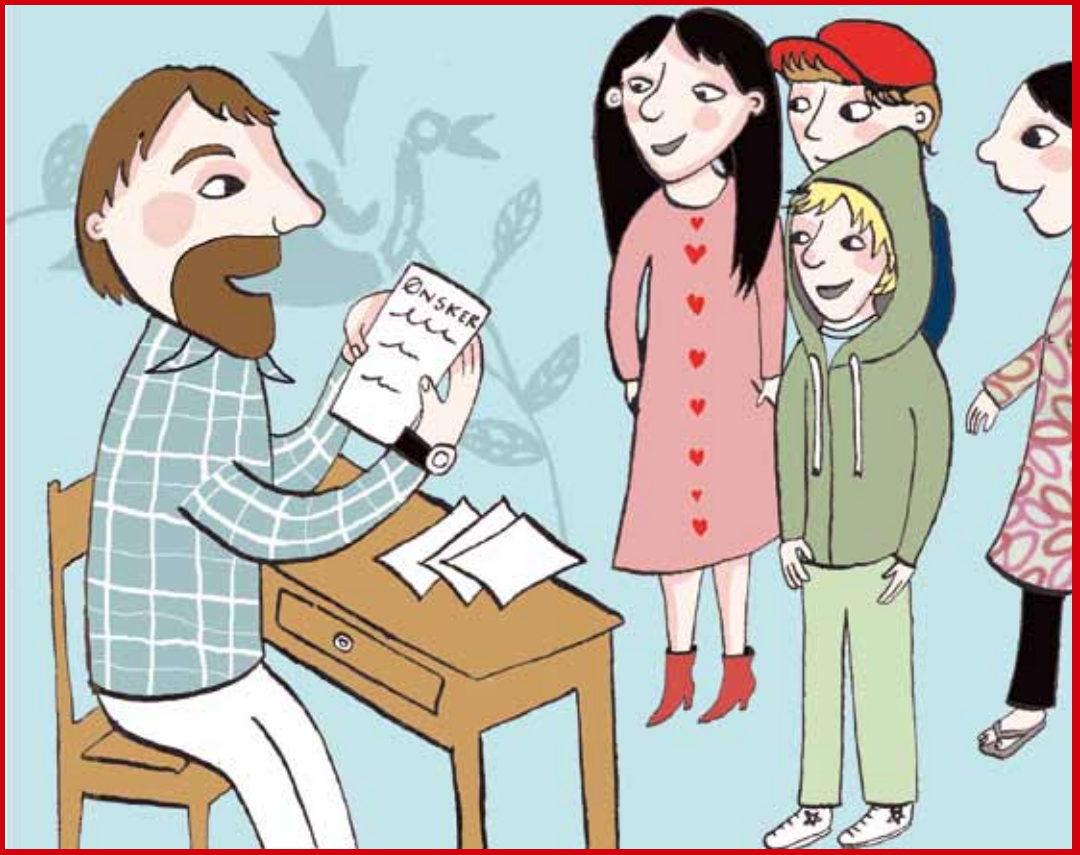

Indhold

side 2: Om ”Kom godt i gang”- hæftet

side 3: Vejledning til lærerne

side 3: Vejledning til rengøringsassistenterne

side 4: Gode råd til brug i en undervisningstime

side 6: Gode råd til renere toiletter

side 7: Ideer til projekter/ temaer med indeklima og rengøring i fokus

Om ”Kom godt i gang” – hæftet

God rengøring betyder meget i hverdagen på en skole. Er rengøringen i orden, så har børnene gode vilkår for at lære noget.

Ansvaret for rengøringen ligger både hos eleverne, lærerne, skoleledelsen og rengøringspersonalet. Hvis disse grupper tager sig tid til at tale sammen om rengøring, stiger chancerne for god hygiejne, godt indeklima og god trivsel for alle på skolen.

Dette hæfte giver idéer til, hvordan lærerne og rengøringspersonalet kan arbejde sammen om at forberede og gennemføre undervisning i emnet rengøring.

Hensigten er at give rengøringsassistenter mod på og lyst til at besøge nogle af skolens klasser. Derfor indeholder hæftet en grundig vejledning til rengøringsassistenten med gode råd til at forberede og gennemføre undervisning i rengøring.

Hæftet er en del af den samlede indsats ”Ren dag – god dag”, der sætter fokus på rengøringspersonalet for at synliggøre deres indsats for trivslen på skolerne.

Læs mere om ”Ren dag – god dag” på: **www.personaleweb.dk**

Vi vil i dette hæfte give inspiration til, hvordan I kan tage fat på emnet i klassens tid eller i forbindelse med et tema/projekt.

Rengøring kan sættes på dagsordenen på flere måder. I kan vælge, at det er et emne, I alene tager fat på i jeres klasse enten, som det er nævnt her, i klassens tid eller som en del af et større tema eller projekt i fx dansk, matematik eller natur og teknik.

Det kan også være, at skolens ledelse har valgt at tage fat på emnet som et projekt for hele skolen eller udvalgte klassetrin – mulighederne er mange.

Inden I går i gang, er det vigtigt at få aftalt med den ansvarlige for rengøringen, hvor meget tid rengøringspersonalet kan/må bruge på at involvere sig.

Lærervejledning

Det er tanken, at emnet rengøring kan bruges i klassens tid eller som en del af et tema/projekt i dansk, matematik eller natur og teknik.

I klassens tid skal der bl.a. undervises i emnet sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab. Rengøring og trivsel hænger i høj grad sammen med sundhed.

Derfor vil det være naturligt at tage emnet op i klassens tid, hvor eleverne arbejder med følgende punkter i læseplanen:

- Eleverne skal undersøge situationer og forhold af betydning for velvære
- Eleverne skal udvikle egne og fælles visioner for et sundt miljø i klassen og på skolen
- Eleverne skal afprøve konkrete handlinger for at fremme sundheden i klassen og på skolen.

Det vil være en god idé at inddrage rengøringspersonalet på skolen. Rengøringspersonalet kan deltage både i klassens tid eller i et projekt/tema.

Inden rengøringsassistenten deltager aktivt i undervisningen i klassen, skal I i fællesskab afklare, hvilke roller I hver især har. Ligeledes er det en god ide, at I har aftalt, hvordan processen skal forløbe – er det kun denne ene time eller skal der følges op senere og i givet fald hvordan? – f.eks. ved at rengøringsassistenten deltager i et projekt/tema senere hen.

Vejledning til rengøringsassistenten

I hæftet kan du finde et konkret eksempel på, hvordan du sammen med klassens lærer, og måske sammen med en af dine kollegaer, kan deltage i en undervisningstime med eleverne på 3. til 6. klassetrin.

Din/jeres rolle er at få en dialog med eleverne om dit/jeres job og om vigtigheden af, at I hjælper hinanden med at få et godt indeklima. Målet er, at eleverne får en forståelse af, hvorfor det er vigtigt, at der er et godt indeklima, og hvordan de selv kan bidrage til det.

Du kan vælge at tage din rengøringsvogn med ind og få nogle af eleverne til at prøve noget af udstyret - f.eks. vaske tavlen, vaske borde med en håndmoppe, vaske gulvet i et område med stolene oppe på bordet og et område med stolene nede. Du kan også vise, hvordan toiletter skal gøres rent.

Det er vigtigt, at det ikke bliver en løftet pegefinger, om at de skal huske at rydde op efter sig. De skal få en forståelse for, at de selv kan være med til at skabe et bedre indeklima og nogle mindre uhumske toiletter (hvis det er et problem på jeres skole).

Er indeklima og rengøring et emne som hele skolen skal arbejde med?

- Eller er det lige nu kun jeres klasse?

Gode råd til rengøringsassistenten - til brug i en undervisningstime

Vi giver her et eksempel på, hvad du kan byde ind med i en undervisningstime:

Ta´ udgangspunkt i din hverdag på skolen. Du kan fortælle noget om, hvad du synes, der er spændende ved jobbet, og hvad du synes, der er mindre spændende – og hvornår det er rigtigt surt at skulle gøre rent?

Lad eleverne spørge ind til dit job. Hvis der ikke er spørgsmål eller bemærkninger, kan du jo blot gå videre.

Spørg eleverne om, hvorfor de tror, det er nødvendigt at gøre rent.

Spørg eleverne, hvordan de tror, der ville se ud i deres klasseværelse, hvis der ikke blev gjort rent.

Du kan også spørge ind til, hvordan de tror deres toiletter ville se ud og lugte, hvis der ikke blev gjort rent.

Sammen med spørgsmålene kan du vise fotos over et pænt og rydeligt klasseværelse, og det modsatte. Se også tegninger på side 11 i opgavehæftet.

Du kan med fordel bruge opgavehæftet fra skoletasken.

Her er der masser af opgaver, du kan bruge i en undervisningstime.

Aftal med læreren, hvilke opgaver du evt. skal bruge.

Ta´ udgangspunkt i elevernes hverdag derhjemme: Hvordan ser deres værelse ud – er der altid pænt ryddet op? Hvor tit gør I rent derhjemme? Hvorfor skal der gøres rent på skolen hver dag, når vi derhjemme ofte kun gør det en gang om ugen?

Her kan du også give eksempler på symptomer på mangelfuld rengøring og dårlig luft.

- Irritation i øjne, næse og luftveje
- Infektioner i luftvejene
- Træthed
- Hovedpine
- Koncentrationsbesvær

Symptomerne kan skyldes støv i luften. Støvet består bl.a. af hudskæl, papirstøv, pollen, mikroorganismer og meget mere.

Læs mere om symptomer på mangelfuld rengøring i regelsamlingen på side 12.

En del af symptomerne kan mindskes, hvis du får tid til at udføre dine opgaver, og eleverne gør det, de kan:

- Samler affald op, når du ser det
- Holder orden og tage dine ting med hjem
- Hænger overtøjet, hvor det skal hænge
- Tørrer borde af efter spisning
- Fejer gulvet
- Sætter borde og stole på plads
- Rydder op efter aktiviteter.

Du kan vælge at skrive elevernes opgaver op på et lille stykke papir, som hver enkelt elev kan få. Du kan også skrive elevernes opgaver på et stykke papir i plakatstørrelse, som kan hænge på opslagstavlen. En opgave du med fordel kan få læreren til at hjælpe dig med på forhånd.

Et andet emne I kan tage udgangspunkt i er hygiejne. I kan starte med opgaven fra opgavehæftet side xx om Hygiejnekøbing.

Det er vigtigt, at både elever og lærere kan føle sig sikre på at komme på skolen uden at være nervøse for smitte.

Heldigvis er der som regel ikke de store problemer, men der kan opstå udbrud af forskellige epidemier som f.eks. influenza, Roskildesyge mv., og så er det vigtigt, at der er helt styr på hygiejnen. Det betyder, at der skal gøres rent de rigtige steder, såsom dørhåndtag, gelændre og ikke mindst på toiletter, så smittekæden kan blive brudt.

Der er sikkert flere af eleverne, der husker at vaske hænder. Du kan derfor spørge dem om ,hvad der sker, hvis de ikke vasker hænder, når de har været på toilettet.

Hvorfor vaske hænder?

Hvis børn og voksne vasker hænder, som anbefalet, medfører det, at 30% færre bliver smittet med infektioner,.

I eksempelsamlingen kan du finde en plakat, der viser hvordan man skal vaske hænder.

Man skal vaske hænder

- **efter toiletbesøg, også selv om man kun har tisset,**
- **når man har pudset næse,**
- **før man begynder at lave/spise mad,**
- **når man har rørt ved æg, råt kød, fjerkræ, fisk og grøntsager med jord på,**
- **når man kommer hjem fra skole**
- **når man har rørt ved dyr,**
- **når hænderne i øvrigt er snavsede.**

Toiletterne ....

De interesserer mange og er et emne, der har været fremme i pressen flere gange. Der har været fortællinger om, hvordan eleverne ikke går på toilettet en hel skoledag, fordi toiletterne er uhumske. Nogle gange fordi de er nedslidte, men også fordi eleverne ikke får fortalt, at de selv kan gøre noget for, at toiletterne ikke er så uhumske at besøge. De skal igen nå til en forståelse af, at det er en fælles opgave. De skal yde deres, så skal du nok gøre rent.

Eleverne skal smide papir i affaldskurven, sætte sig på toilettet og skylde ud efter sig. Og få dem til at forstå, at de er med til at sprede bakterier, som de selv og andre kan bliver syge af.

Spørg, hvad de synes om skolens toiletter? Er de gode nok, eller er der noget, der kunne blive bedre?

Spørg om eleverne har gode ideer til, hvad de selv kan gøre for at forbedre toiletforholdene og hygiejnen.

Spørg om de har gode ideer til, hvad skolen kan gøre.

Du får her nogle muligheder:

- Vedligeholde toiletterne løbende, blandt andet sørge for at dørene kan låses
- Sørge for at der altid er papir og håndsæbe
- Oprette en toiletpatrulje, der har ansvaret for at toiletterne er rene
- Lave en konkurrence blandt skolens elever om, hvordan drømmetoilettet skal se ud

Til sidst vil din rolle blot være, at sige tak for i dag, og at du stadigvæk glæder dig til at komme og gøre rent i deres klasselokale og på skolen.

Hvad kan du selv gøre for at få renere toiletter?

- **Sørge for at tisse i kummen og ikke udenfor**
- **Tørre op efter dig hvis du rammer ved siden af toilettet**
- **Trække op efter dig**
- **Ikke smide papir på gulvet**
- **Huske at vaske hænder**
- **Lad være med at tegne på dørene**

Ideer til projekter/temaer med indeklima og rengøring i fokus

Dansk

Skriv en historie med overskriften:
”Nullermandens historie”

Projekt: ”Spyt ikke på fortovet” – sundhed gennem 100 år

Sundhedsstyrelsen har udarbejdet et materiale med nævnte titel.

Emnerne her er f.eks..

- Har du husket at vasket …..om hygiejnens betydning?
- Folk dør som fluer
- På jagt efter bakterierne
- Kroppen set indefra
- Kan kroppen genbruges
- Livsstilen kan spænde ben for sundhed

(Kilde: Sundhedsstyrelsen 2009.)

Indeklimaet på vores skole

Her kan der arbejdes på tværs sammen med fagene matematik og biologi/natur og teknik.

Der sættes fokus på, hvordan indeklimaet opleves af udvalgte grupper på skolen: elever, lærere og forældre. Der kan laves interview med grupperne.

Der kan laves filmoptagelser af rengøringen på skolen – hvordan ser der ud, når elever og lærere forlader klasseværelserne?

Matematik

I samarbejde med rengøringspersonalet kan eleverne i matematik opmåle kvadratmeter og regne ud, hvor meget en rengøringsassistent skal gøre rent hver dag, og hvor lang tid det tager. Eleverne kan prøve at se, hvor hurtigt de kan udføre en rengøringsopgave.

Der kan arbejdes med målesystemet – mængde af rengøringsmidler i forhold til mængden af vand.
Brug evt. opgaverne i opgavehæftet.

Biologi – Natur og teknik

Faget biologi kan inddrages ved at sætte fokus på mikroorganismer. Hvad betyder de for vores krop? Der kan måles bakterier på forskellige flader – før og efter rengøring.

Brug evt. opgaverne i opgavehæftet på side 21 og 23.

© KL, 3F, FOA. August 2010.. Tegninger: Kirsten Gjerding. Produktion: zentens. Tryk: Eks-Skolens Trykkeri ApS

NORDISK MILJØMÆRKNING
541 TRYKSAG 508